

Аналітичний звіт

Опитування здобувачів освіти з метою визначення рівня розповсюдження проблем насильства та цькування (булінгу) в освітньому середовищі.

У лютому-березні 2026 року робота практичного психолога була спрямована на визначення рівня розповсюдження проблем насильства та цькування (булінгу) в освітньому середовищі. Анкета «Проблема булінгу в освітньому середовищі».

У опитуванні взяло участь 106 здобувачів освіти, які навчаються у ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

У результаті опитування отримали наступні результати:

На запитання: **«Вкажіть за якою спеціальністю/професією Ви навчаєтеся?»** отримали наступні результати:

- «Автомобільний транспорт» - 6,6%
- «Будівництво та цивільна інженерія» - 15,1%
- «Галузеве машинобудування» - 27,4%
- «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг» - 20,8%
- «Облік і оподаткування» - 6,6%
- «Кухар, кондитер» - 8,5%
- «Маляр, штукатур» - 0,9%
- «Маляр, муляр, штукатур» - 7,5%
- «Тракторист-машиніст с/г виробництва категорії "A1", "A2", "B1", слюсар з ремонту с/г машин і устаткування, водій транспортних засобів категорій "B", "C"» - 2,8%
- Тракторист-машиніст с/г виробництва категорії "A1", водій транспортних засобів категорії "C" - 3,8%

На запитання: **«На якому курсі Ви навчаєтеся?»** отримали наступні результати:

- I - 31,1%
- II - 34,9%
- III - 34%

На запитання: **«Ваша стать?»** отримали наступні результати:

- чоловіча - 80,2%;
- жіноча – 19,8%.

На запитання **«Як Ви ставитеся до проявів насильства?»** отримали наступні результати:

- вважаю, що будь-яке насильство є неприпустимим - 82,1%;
- позитивно, якщо це самозахист – 8,5%;
- байдуже, якщо це мене не стосується – 5,7%;
- не маю думки з цього приводу – 3,8%.

На запитання: **«Чи знаєте Ви, що таке булінг?»** отримали наступні результати:

- так – 95,3%;
- ні - 1,9%;
- важко відповісти – 2,8%.

На запитання: **«Що з переліченого може бути ознакою булінгу?» (можна обрати декілька варіантів відповіді)** отримали наступні результати:

- побиття іншої людини – 69,8%;
- пошкодження чужого майна – 53,8%;
- обзивання (вигадування образливих імен до когось) – 86,8%;
- жарти сексуального характеру – 50%.

На запитання: **«Чи стикалися Ви особисто будь-коли з проявами булінгу за межами закладу освіти?»** отримали наступні результати:

- ні – 57,5%
- так – 25,5%;
- не знаю чи це був булінг – 17%.

На запитання: **« Чи стикались Ви особисто з проявами булінгу у закладі освіти?»** отримали наступні відповіді:

- ні – 78,3%;
- так – 11,3%;
- не знаю чи це був булінг – 10,4%

На запитання: **«З якими формами насильства Вам довелося стикнутися?»** (можна обрати декілька варіантів)

- фізичне насильство (дії, які завдають біль і тілесні ушкодження) – 19,8%;
- психологічне насильство (образи, поширення неправдивих чуток, глузування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, шантаж тощо) – 24,5%;
- економічне насильство (дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо) – 3,8%;
- сексуальне насильство (образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту тощо) – 5,7%;

- кібербулінг (цькування за допомогою електронних засобів комунікації) – 7,5%;
- не стикався (стикалася) з насильством – 64,2%.

На запитання : « **Якщо Ви були учасником ситуації з проявом булінгу, то в ролі кого?**» отримали наступні відповіді:

- булера (кривдника) – 1,9%;
- жертви (потерпілого) – 10,4%;
- свідка (спостерігача) – 15,1%;
- не був (ла) учасником булінгу – 72,6%.

На запитання: «**На Вашу думку, хто найчастіше виступає булером (кривдником)?**» (можна обрати декілька варіантів) отримали наступні результати:

- хлопці – 19,8%;
- дівчата – 16%;
- фізично сильніші – 21,7%;
- особи, що мають лідерські якості – 17,9%;
- викладачі – 0,9%;
- булером може бути будь-хто – 71,7%.

На запитання: « **Як Ви вважаєте, хто найчастіше потерпає від булінгу?**» (можна обрати декілька варіантів) отримали наступні результати:

- хлопці – 16%;
- дівчата – 21,7%;
- особи, що зовнішньо відрізняються від інших (наприклад, кольором волосся або шкіри тощо) – 30,2%;
- особи із фізичними вадами – 16%;
- особи, що добре навчаються – 8,5%;
- особи, які мають проблеми в навчанні – 7,5%;
- особи, які не мають сучасних гаджетів, одягу тощо – 18,9%;
- фізично сильніші – 2,8%;
- фізично слабші – 19,8%;
- замкнені і сором'язливі – 20,8%;
- потерпати від булінгу може будь-хто – 72,6%.

На запитання : «**Що, на Вашу думку, відчуває людина, коли стає жертвою булінгу?**» (можна обрати декілька варіантів)отримали відповіді:

- страх – 64,2%;
- сором – 38,7%;
- ненависть до кривдника – 50,9%;
- бажання помститися – 40,6%;
- беззахисність – 59,4%;

- тривогу – 50,9%.

На запитання: « **Як Ви вважаєте, що потрібно робити, аби не стати жертвою булінгу?**» (можна обрати декілька варіантів відповіді) отримали відповіді:

- знати свої права – 50,9%;
- тренувати себе фізично – 34,9%;
- виховувати силу волі – 31,1%;
- бути дружнім до однолітків – 31,1%;
- шукати розуміння з іншими людьми – 51,9%;
- розмовляти на цю тему з дорослими, батьками – 34%,

На запитання : «**До кого скоріш Ви звернетесь у випадку, якщо булінг буде застосовувано до Вас?**» (можна обрати декілька варіантів відповіді) отримали відповіді:

- до батьків – 32,1%;
- до родичів або знайомих – 14,2%;
- до психолога – 10,4%;
- до друзів, одногрупників - 14,2%;
- до куратора, класного керівника – 24,5%;
- до іншого викладача – 9,4%;
- пошукаю поради на форумах або у соціальних мережах – 3,8%;
- зателефоную на Національну «гарячу» лінію – 3,8%;
- зателефоную до поліції - 10,4%;
- ні до кого не звернусь, розберусь самостійно – 52,8%.

На запитання: « **У разі якщо Вам довелося стати свідком булінгу, Ви були**» отримали відповіді:

- активним спостерігачем-захисником(намагалися допомогти жертві) – 26,4%;
- пасивним спостерігачем-захисником (хотіли захистити, але ненаважилися на активні дії) – 2,8%;
- байдужим спостерігачем (не займали чіткої позиції та не були залученим до процесу) – 6,6%;
- не був (ла) свідком булінгу – 64,2%.

На запитання: «**Відчуваючи себе активним спостерігачем-захисником, ви допоможете жертві булінгу наступним чином?**» (можна обрати декілька варіантів відповіді) отримали відповіді:

- спробуєте втрутитися і припинити насильство (булінг) – 66%;
- негайно повідомите керівництво закладу освіти – 36,8%;
- зателефонуєте до поліції – 17,9%;
- зателефонуєте на Національну«гарячу» лінію – 4,7%;
- покарайте винуватця самостійно – 13,2%.

На запитання: **«Як Ви думаєте, що спонукає чинити булінг?»** отримали відповіді:

- заздрість в успішності інших однолітків – 39,6%;
- бажання заробити авторитет в колективі – 52,8%;
- бажання підняти свою самооцінку за рахунок слабшої людини – 48,1%;
- особливості зовнішнього вигляду жертви (зайва вага, худорлявість, колір волосся тощо – 31,1%;
- національність чи раса іншої людини – 14,2%;
- фізичні недоліки іншої людини (інвалідність, вади зору/слуху тощо – 20,8%;
- без причини – 36,8%.

На запитання: **«Якщо Ви стикалися з проявами булінгу, навчаючись в закладі освіти, то це було у системі взаємовідносин?»** отримали відповіді:

- студент-студент (ваша група) – 2,8%;
- студент-студент (різні групи та курси) -14,2%;
- не стикався з проявами булінгу – 83%.

На запитання: **«Як Ви вважаєте, чи достатньо інформації щодо проблем булінгу доводять до здобувачів освіти вашого закладу?»** отримали відповіді:

- так – 71,7%;
- ні – 9,4%;
- важко відповісти – 18,9%.

На запитання: **«Чи знаєте Ви, що в Україні діє законодавча база щодо запобігання та протидії булінгу (накладання штрафу, громадські роботи, позбавлення волі)?»** отримали відповіді:

- так, знаю – 63,2%;
- не знаю, але хочу про це більше дізнатися – 9,4%;
- мені це не цікаво – 7,5%;
- важко відповісти – 19,8%.

На запитання: **«Які заходи для профілактики булінгу і насильства, на Вашу думку, є найбільш ефективними у закладі освіти?»** (можна обрати декілька відповідей):

- інформаційно-просвітницькі заходи (виховні години, тематичні зустрічі, круглі столи тощо – 60,4%;

- заходи практичного спрямування (тренінги, квести, флешмоби, профілактично-просвітницькі акції тощо) – 24,5%;
- профілактичні зустрічі із запрошенням представників поліції та соціальних служб – 53,8%;
- відео лекторій з перегляду профілактичних фільмів – 23,6%.

Висновки:

Отримані результати свідчать, що в закладі загалом створено безпечне освітнє середовище, однак проблема булінгу повністю не усунена і потребує системної роботи. Певна частина здобувачів освіти стикалася з проявами булінгу (як у ролі жертви, так і спостерігача). З метою створення безпечного освітнього середовища існує потреба у підвищенні рівня обізнаності щодо механізмів реагування на випадки булінгу.

Практичному психологу:

- продовжити профілактичну роботу серед здобувачів освіти;
- проводити тренінги, заняття та консультації з формування навичок безконфліктного спілкування;
- організовувати індивідуальну роботу з учасниками освітнього процесу, які потребують психологічної підтримки.

Кураторам, класним керівникам:

- проводити виховні години з теми попередження булінгу;
- сприяти формуванню дружньої та толерантної атмосфери в групах;
- своєчасно реагувати на випадки конфліктів серед здобувачів освіти.

Звіт підготувала практичний психолог **Наталія ЛОПУХОВИЧ**